

PM Rotel IX (Dnr KS 2020/1742)

EU-kommissionens förslag till förordning om batterier

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid den 17 mars 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Europeiska kommissionen har tagit fram ett förslag till förordning som avser att reglera ett batteris hela livscykel istället för enbart hanteringen av batterier som avfall. Den nya förordningen ska ersätta det befintliga batteridirektivet. Förordningen ska främja en hållbar europeisk batteriindustri i hela värdekedjan och tillämpas på alla typer av batterier. En EU-förordning är vid ikraftträdandet direkt tillämplig som en del av den nationella lagstiftningen och behöver inte implementeras i respektive lands lagstiftning.

I EU förväntas elektrifieringen av personbilar, skåpbilar, bussar och, i mindre utsträckning, lastbilar, öka kraftigt mellan åren 2020 och 2030. Förslaget till ny förordning syftar både till att modernisera batterilagstiftningen samt till att bidra till elektrifieringen i syfte att EU:s klimatmål ska kunna uppnås.

Det nuvarande europeiska regelverket, batteridirektivet, omfattar endast det stadium då batterierna är förbrukade och har inte implementerats på samma sätt inom unionen. Förordningen ska stärka den inre marknadens funktion, främja en cirkulär ekonomi och minska de miljömässiga och sociala konsekvenserna under alla stadier av batteriers livscykler.

Förordningen definierar fyra kategorier av batterier: bärbara batterier (förslutna batterier med en vikt under fem kilo), bilbatterier, industribatterier samt batterier till elektrifierade vägfordon. I batteridirektivet kategoriseras batterier till elektrifierade vägfordon som industribatterier. Den nya kategoriseringen innebär således att en ytterligare kategori av batterier tillkommer.

Miljödepartementet har remitterat förslaget till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Miljöförvaltningen har med anledning av den korta svarstiden inkommit med ett kontorsyttrande. Stockholms Stadshus AB hänvisar till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfalls AB:s (SVOA) yttrande.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget från EU-kommissionen och lyfter särskilt att det är positivt att principen om förorenarens betalningsansvar fullföljs.

Miljöförvaltningen välkomnar den nya förordningen samt att den reglerar batteriers hela livscykel med bestämmelser om hållbar utvinning och tillverkning, en hög prestanda samt regler för återbruk och återvinning.

Stockholm Vatten och Avfall AB ser särskilt positivt på att förordningen tar ett helhetsgrepp som sträcker sig över hela batteriernas livstid och därmed stärker den cirkulära ekonomin.

Mina synpunkter

I takt med att vi elektrifierar vår fordonsflotta kommer behovet av batterier att öka. Då detta inte bara är en trend som finns i Sverige utan i de flesta länder är det positivt att EU nu tar ett krafttag kring de här frågorna.

Batteriproduktionen medför idag både miljö- och klimatbelastning, något som behöver minska om produktionen ska kunna öka och klimatutsläppen fortsätta minska i hög takt. Jag ser det därför som ett viktigt steg att kommissionen i sitt förslag tar ett grepp om helheten kring våra batterier och ställer krav på såväl utvinning som tillverkning av dem. Jag vill också, precis som remissinstanserna, lyfta vikten av en fungerande insamling och materialåtervinning av batterierna för att möjliggöra produktion av batterier av återvunna material.

Avslutningsvis är det positivt att *polluter pays principle*, eller producentansvaret, för batterier kvarstår. För mig är det en självklarhet att den som producerar exempelvis ett batteri till en elbil också ska ansvara för att batteriet återbrukas eller återvinns på ett hållbart sätt, vilket också ökar möjligheterna för att mer material ska kunna tas tillvara och återvinnas.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 10 mars 2021

KATARINA LUHR

Bilagor

1. EU-kommissionens förslag till förordning om batterier (del 1/3)
2. EU-kommissionens förslag till förordning om batterier (del 2/3)
3. EU-kommissionens förslag till förordning om batterier (del 3/3)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Europeiska kommissionen har tagit fram ett förslag till förordning som avser att reglera ett batteris hela livscykel istället för enbart hanteringen av batterier som avfall. Den nya förordningen ska ersätta det befintliga batteridirektivet. Förordningen ska främja en hållbar europeisk batteriindustri i hela värdekedjan, och tillämpas på alla typer av batterier. En EU-förordning är vid ikraftträdandet direkt tillämplig som en del av den nationella lagstiftningen och behöver inte implementeras i respektive lands lagstiftning.

I EU förväntas elektrifieringen av personbilar, skåpbilar, bussar och, i mindre utsträckning, lastbilar, öka kraftigt mellan 2020 och 2030. Förslaget till ny förordning syftar både till att modernisera batterilagstiftningen samt till att bidra till elektrifieringen i syfte att EU:s klimatmål ska kunna uppnås.

Det nuvarande europeiska regelverket, batteridirektivet, omfattar endast det stadium då batterierna är förbrukade och har inte implementerats på samma sätt inom unionen. Förordningen ska stärka den inre marknadens funktion, främja en cirkulär ekonomi och minska de miljömässiga och sociala konsekvenserna under alla stadier av batteriers livscykler.

Förordningen definierar fyra kategorier av batterier: bärbara batterier (förslutna batterier med en vikt under fem kilo), bilbatterier, industribatterier samt batterier till elektrifierade vägfordon. I batteridirektivet kategoriseras batterier till elektrifierade vägfordon som industribatterier. Den nya kategoriseringen innebär således att en ytterligare kategori av batterier tillkommer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Miljöförvaltningen har med anledning av den korta svarstiden inkommit med ett kontorsyttrande. Stockholms Stadshus AB hänvisar till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfalls AB:s (SVOA) yttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på Europeiska kommissionens förslag till en ny förordning om batterier där det tas ett helhetsgrepp som sträcker sig över hela produktens livscykel i linje med tankarna kring cirkulär ekonomi. Detta bidrar till flera av stadens mål inom miljö- och klimatområdet; ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm, ett resurssmart Stockholm och ett giftfritt Stockholm. Ambitionerna i förslaget vad gäller produktion, miljö och klimat ligger därmed i linje med stadens målsättningar.

Stadsledningskontoret konstaterar att förordningen ger en ökad tydlighet gällande själva insamlingen, och anser det även som positivt att principen om förorenarens betalningsansvar fullföljs.

En fungerande materialåtervinning är en viktig förutsättning för att möjliggöra produktion av nya batterier av återvunna material. Det är därför bra att förordningen föreslår att alla

insamlade batterier återvinns genom processer som uppnår en gemensam lägsta materialåtervinningsgrad.

Vidare välkomnar stadsledningskontoret den föreslagna skyldigheten att se till att batterierna kan avlägsnas och ersättas eftersom det är angeläget att produkter utformas så att det är tekniskt möjligt och ekonomisk rimligt att byta batteri.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 12 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnden välkomnar gemensamma regler inom EU och att dessa inte bara reglerar batteriet som avfall utan hela batteriets livscykel med:

- Hållbar utvinning av råvaror och koldioxidavtryck (en gräns för hur mycket koldioxid som går åt för tillverkning och transport av ett batteri),
- Hållbar tillverkning (av material som utvunnits med respekt för mänskliga rättigheter samt sociala och ekologiska normer, med viss del återvunnen råvara och begränsning av farliga ämnen),
- Hög prestanda vid användning (lång livslängd och hög säkerhet),
- Gemensamma bestämmelser för återbruk, producentansvar och återvinning i avfallsledet så att värdefulla material återförs till ekonomin.

Nämnden kan inte bedöma vilka konsekvenser förslaget skulle få för nämndens verksamhet då konsekvensbedömningen främst ger en samlad beskrivning på EU-nivå.

Eftersom avfallsbegreppet ofta är föremål för diskussion anser nämnden det angeläget att förordningen är tydlig med när ett batteri blir avfall och vilka batterier som då ska klassas som farligt avfall. Definitioner och begrepp bör så långt som det är möjligt följa andra direktiv och annan EU-lagstiftning.

Nämnden vill särskilt framhålla vikten av att det finns fungerande materialåtervinning för att möjliggöra produktion av nya batterier av återvunna material. Det är därför utmärkt att alla insamlade batterier föreslås återvinnas genom processer som uppnår en gemensam lägsta materialåtervinningsgrad. Nämnden välkomnar den föreslagna skyldigheten att se till att batterierna kan avlägsnas och ersättas eftersom det är angeläget att produkter, t.ex. fordon, utformas så att det är tekniskt möjligt och ekonomisk rimligt att byta batteri.

Det är önskvärt att förordningens insamlingsmål gäller även batterier i lätta transportfordon och att det tas fram insamlingsmål för bil- och industribatterier samt batterier till elektrifierade vägfordon.

Stockholms Vatten och Avfall AB

Stockholms Vatten och Avfall AB:s yttrande daterat den 12 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på förslaget till ny batteriförordning. Förslaget tar ett helhetsgrepp med krav som sträcker sig över hela produktens livscykel i linje med tankarna kring cirkulär ekonomi. Att notera är att de nya reglerna väntas medföra ökad administration och krav på rapportering, vilket kan få påverkan för stadens verksamheter.

Förordningen ger även ökad tydlighet gällande själva insamlingen. Insamling ska ske så nära brukarna som möjligt och innefatta kommunernas verksamhet, återvinningscentraler, skolor och andra mottagningsplatser och täcka hela landet. Det är bra att batterier ska kunna samlas in tillsammans med elavfall och att det ställs krav på att genomföra plockanalyser med syfte att identifiera läckage från insamlingen.

Insamling och återvinning av uttjänta batterier ska, som innan, organiseras av och finansieras genom producenterna, antingen genom en enskild producent eller genom en sammanslutning av producenter, och kan ske genom samarbeten med olika aktörer exempelvis kommuner. Stockholm Vatten och Avfall ser det som positivt att principen om förorenarens betalningsansvar fullföljs.